

MENNEKENS, Jef (Herentals 16 december 1877 – Jette 26 maart 1943).

Liep school aan het Koninklijk Atheneum van Brussel (1892-1895), sloot er zich aan bij de Vlaamse leerlingenkring **Help U Zelf** en bekleedde enkele bestuursfuncties. In het atheneum ontlook Mennekens' schrijftalent en werd hij bevriend met **Herman Teirlinck** en **F.V. Toussaint van Boelaere**. Na de humanoria ging Mennekens aan de slag bij de administratie van de gemeente Sint-Jans-Molenbeek. Hij nam er leidende ambten waar en in 1923 werd hij tot gemeentesecretaris aangesteld. Vanaf 1921 doceerde hij op last van de provincie Brabant een Nederlandstalige cursus in bestuurswetenschappen.

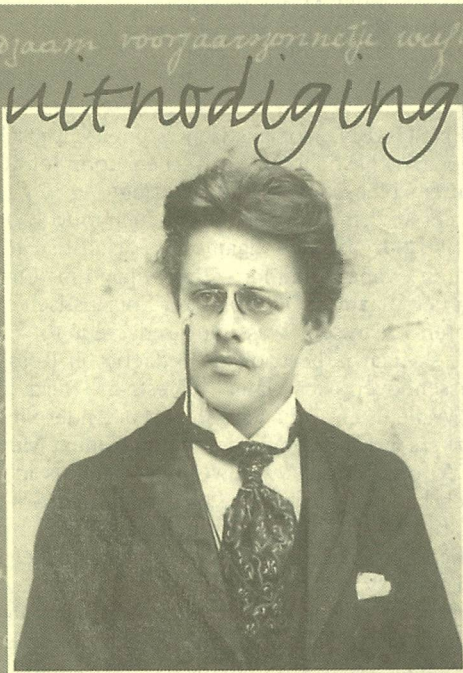
Op zestienjarige leeftijd werd Mennekens lid van het Brusselse kunstgenootschap **De Distel**, waar hij zijn gedichten voordroeg. Voor van **Van Nu en Straks**, die onder meer de bekrompenheid van de oudere 'Disteliërs' contesteerde, had hij sympathie, maar hij bleef **De Distel** trouw en werd in de nadagen van dit kunstgenootschap nog voorzitter. Deze functie zou hij in 1924 nogmaals aanvaarden toen het **Algemeen-Nederlands Verbond** met weinig bijval de herinrichting van deze kring beoogde.

Het **toneel** was een passie voor Mennekens. Vooral het amateurtoneel lag hem nauw aan het hart. In 1908 richtte hij te Jette de kring **De Violier** op en in datzelfde jaar kwam hij te Sint-Jans-Molenbeek aan het hoofd van het **Verbond der Vlaamsche Tooneelmaatschappijen van Sint-Jans-Molenbeek** te staan. Hij zag het echter nog ruimer. In 1913 lag hij mede aan de basis van de oprichting van het **Nationaal Tooneelverbond**. De naam van Mennekens blijft vooral verbonden met het Koninklijk Landjuweel, een toneelprijskamp voor het amateurtoneel in Vlaanderen, waarbij hij via Teirlinck betrokken raakte. Vanaf het derde tornooi, in 1925, en dit tot het veertiende, zat hij de jury voor. Mennekens was

ook nog een verdienstelijk toneelauteur en dichter, en trad ook op als toneelrecensent voor enkele toneelbladen. Op het vlak van het beroepstheater fungeerde hij in de Commissie van Toezicht van de Brusselse Koninklijke Vlaamse Schouwburg.

Mennekens hoorde thuis in het Brusselse liberale flamingantisme. Tijdens de Eerste Wereldoorlog verzette hij zich tegen het activisme en was hij aldus betrokken bij de stichting van de Brusselse Vlaamsche Studiekring.

Na 1921 gaf Mennekens in eigen beheer verschillende Nederlandstalige administratieve naslagwerken uit, en bezorgde zo een nieuwe generatie Vlaamse ambtenaren voor het eerst referentiewer-

WILLEMSFONDS
AGGLOMERATIE BRUSSEL

Uitnodiging voor de boekvoorstelling van "Jef Mennekens 1877-1943. Een man van droom en daad" (18 december 1995) georganiseerd door het Brusselse Willemsefonds. (J. MENNEKENS)

ken in de eigen taal. Te Molenbeek trachtte hij ook ouders te overtuigen hun kinderen naar Nederlandstalige scholen te sturen. Toen **Julius Hoste (jr.)** in 1935 minister van openbaar onderwijs werd, duidde hij zijn vriend Mennekens aan tot secretaris. Ook Hoste's opvolger, de liberaal Octave Dierckx, deed op hem een beroep (1938-1939).

Mennekens bleef gemeentesecretaris na de oprichting van Groot-Brussel in 1942. In maart 1943 liep een machtsstrijd in het Molenbeekse stadhuis uit de hand; Mennekens werd voor zijn woning neergeschoten.

WERKEN: Artikelen in *Het Nationaal Tooneelverbond*; *Het provinciaal Tooneelverbond*; *Maandblad der Vlaamsche Tooneelverenigingen van St.-Jans-Molenbeek*; *Lucifer*; *Ons Tooneel*; – *De gemeente*, 2 dln., z.j.; – *Handboek van het gemeenteraadslid*, z.j.

LITERATUUR: A. Monteyne, G. Garré, R. Adams (e.a.), *Jef Mennekens (1877-1943). Een man van droom en daad*, 1995.

ILLUSTRATIE(S), zie: Willemsfonds.

LUC SIEBEN